

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 642/2019
07.03.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Гордана Булатовић, адвокат из ..., против туженог „Путеви“ АД Ужице, кога заступа доктор Љубиша Павловић, адвокат из ..., ради исплате зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 број 553/18 од 06.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 07.03.2019. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 број 558/18 од 06.11.2018. године и предмет се враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 број 393/17 од 13.11.2017. године, првим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име неисплаћене зараде за период од 01.09.2012. године до 31.08.2015. године исплати укупан износ од 1.137.393,37 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе, у висини и на начин ближе одређен овим ставом изреке. Другим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 205.551,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 број 553/18 од 06.11.2018. године преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату неисплаћеног дела зараде за утужени период у износу од 1.137.393,37 динара са законом прописаном затезном каматом на сваки утужени износ од доспелости до исплате. Другим ставом изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 76.047,00 динара.

Благовременом ревизијом тужилац добија другостепену пресуду из свих законом прописаних разлога, позивајући се на одредбу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14 – ЗПП).

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у оквиру овлашћења из чл. 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време на пословима које послове је обављао у утуженом периоду. Обрачун и исплата зараде тужиоцу вршена је применом коефицијента 2,60. Вештачењем преко вештака економско-финансијске струке утврђено је да је тужиоцу у периоду од 01.09.2012. године до 31.08.2015. године (осим у периоду од 02.07.2014. године до 15.01.2015. године, када је тужилац био на раду у ...) нису исплаћене зараде у складу са одредбама Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала Србије, нити са Посебним колективним уговором за делатност путне привреде Републике Србије (којима је цена рада за најједноставнији посао била утврђена у висини минималне цене рада коју прописује као минималну зараду Социјално-економски савет). Вештачењем је утврђено да мање исплаћена зарада износи 1.137.393,37 динара. У утуженом периоду, према налазу и мишљењу вештака тужени је тужиоцу зараду обрачунавао тако што је основну зараду за најједноставнији посао у фиксном износу од 10.985,00 динара множио коефицијентом посла који је у обрачунима зараде за тужиоцу за утужене месеце износио 2,60. Тужилац не поседује уговор о раду у односу за утужени период који садржи коефицијент и друге елементе за обрачун зараде. Према Одлуци директора туженог број ... од 05.04.2008. године, која није примењивана, најмањи коефицијент за обрачун зараде износио је 1,8 и према том коефицијенту бруто зарада за најједноставнији посао износи 19.773,00 динара. У периоду у коме нису код туженог били на снази колективни уговори исплаћене зараде по месецима биле су у вишим износима од минималне зараде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала („Службени гласник РС“ број 15/12) који је био на снази од 29.03.2012. године до 29.03.2014. године и Посебног колективног уговора за делатност путне привреде Републике Србије („Службени гласник РС“ број 3/15) који је ступио на снагу 22.01.2015. године, усвојио тужбени захтев и тужиоцу досудио разлику зараде.

Другостепени суд је чињенично стање које је утврдио првостепени суд прихватио као потпуно и правилно, али је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован, закључивши да је донета погрешном применом материјалног права.

Према образложењу другостепеног суда тужилац неосновано потражује разлику зараде применом коефицијента из обрачуна зараде у висини од 2,60 % садржаног у обрачуну зараде за утужене месеце и основице коју чини минимална зарада прописана наведеним Колективним уговорима јер је наведени коефицијент прописан за запослене који поседују високо образовање (7 степен – факултет).

Овакав правни закључак другостепеног суда за сада се не може прихватити као првилан.

У члану 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 75/14) прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се остварује у складу са Законом, Општим актом и Уговором о раду. Одредбом члана 105. ЗОР прописано је

да се зарада из члана 104. састоји од зараде за обавезан рад и временаведеног на раду, зараде по основу доприноса запосленог, пословном успеху послодавца и других примања по основу радног односа у складу са Општим актом и Уговором о раду. Послодавац је овлашћен да утврђује најнижу цену рада која служи за обрачун зараде запосленима, али одлука послодавца мора бити у складу са Законом о раду у смислу да зарада запосленог не може бити нижа од минималне зараде коју утврђује социјално-економски савет за стандардни учинак и пуно радно време, или радно време које се изједначаје са пуним радним временом.

Имајући у виду одредбе члана 104. до 108., 110. до 112. Закона о раду и члана 64. Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала Србије („Службени гласник РС“ број 15/12) и члана 51. Посебног колективног уговора за делатност путне привреде Републике Србије („Службени гласник РС“ број 3/15) потраживање тужиоца се односи на три периода са гледишта нормативе уређености основне зараде из члана 105. и 107. Закона о раду.

У првом периоду од 01.09.2012. до 29.03.2014. године био је на снази Посебни колективни уговор за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала Србије („Службени гласник РС“ број 15/12), у другом периоду од 29.03.2014. до 22.01.2015. године наведени уговор је престао да важи и није се примењивао. У трећем периоду који обухвата период од 22.01.2015. до 31.08.2015. године са којим се завршава утужени период био је на снази Посебан колективни уговор за делатност путне привреде Републике Србије („Службени гласник РС“ број 3/15) а за цео утужени период зарада и основна зарада регулисана је члановима 104. до 107. Закона о раду.

Појединачним колективним уговором туженог од 06.02.2006. године на који се другостепени суд позива коефицијент од 2,60 може имати и запослени са трећим и четвртим степеном стручне спреме – КВ радник, у зависности од посла који обавља и оствареног учинка.

За правилну одлуку о жалби у овом поступку било је нужно оценити који правни пропис за који период се примењује да би се могло поуздано утврдити да ли је тужиоцу исплаћена мања зарада или није, при чему је нужно имати у виду да Посебни колективни уговор у истом временском периоду у примени има предност у односу на Појединачни колективни уговор.

На основу изложеног Врховни касациони суд је применом чл. 416. став 2. ЗПП донео одлуку као у изреци решења.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић